

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุค
ประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
Academic Leadership of School Administrators Affecting Student Quality
in Thailand of 4.0 Era, Under the Bueng Kan Primary Educational
Service Area Office

¹ชัยมงคล บุญชัย (Chaimongkhon Bunchai)

²จารุวรรณ เขียวน้ำชุม (Jaruwan Kheawnamchum)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม (Faculty of Education, Nakhon Phanom University)

Email: chaimongkhonboonchai@gmail.com

Received November 26, 2020; Revised January 11, 2021; Accepted February 20, 2021

Abstract

The purposes of the article were 1) to study and compare different types of academic leadership of school administrators using school conditions 2) to study and compare student qualities in Thailand of 4.0 era using school conditions and 3) to study the prediction power of academic leadership of school administrators affecting the quality development of learners in Thailand of 4.0 era under Bueng Kan primary educational service area office. The samples were 376 heads, obtained through multi-step randomization heads. The research tool used in the study was a scale-rating questionnaire. According to the results, (1) school administrators under Bueng Kan primary educational service area office mostly contain high academic leadership. (2) Also, students in Thailand of 4.0 era are mostly high quality and things didn't turn out to be different from each other, comparing school conditions. However, the difference value of .05 was significantly found in the overall comparison. (3) Lastly, according to the analysis of the prediction power, 3 factors can indicate student qualities in Thailand of 4.0 era for about 79%. The equation was written in raw score standard scores as follows:

$$Y' = .64 + .39X_5 + .32X_3 + .15X_1$$

$$Z'_y = .43Z_5 + .36Z_3 + .16Z_1$$

Keywords: academic leadership; student qualities in Thailand of 4.0 era; Bueng Kan primary educational service area office

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 จำแนกตาม สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน (2) คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตาม สถานภาพโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม ไม่ แตกต่างกัน (3) ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ พบว่ามี 3 ด้าน สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ได้ร้อยละ 79 สามารถเขียนสมการ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .64 + .39X_5 + .32X_3 + .15X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .43Z_5 + .36Z_3 + .16Z_1$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

บทนำ

การพัฒนาประเทศในยุคที่ผ่านมา รัฐบาลได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เพื่อให้คนไทยมีความสุข มี รายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้ มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนมีความสามารถ แข่งขันกับนานาประเทศได้ทำให้เกิดการพัฒนารอบด้านซึ่งเป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคนไทยให้มีความสุขและตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง และสร้างความสุขของคนไทยสังคมที่มีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถ แข่งขันในระบบเศรษฐกิจ หรือการเป็นไทยแลนด์ 4.0 การศึกษาจึงเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นการ ส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนและปฏิรูป การศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำมาสู่การพัฒนาที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อันเชื่อมโยงมนุษย์และสังคมในพลวัตการ เปลี่ยนแปลงของการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 และการก้าวสู่การไปเป็นไทยแลนด์ 4.0 (Office of the Public Sector Development Commission, 2009) ตามหลักการในการจัดการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2018) ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียน ทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียน ในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ

รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประจำปีการศึกษา 2562 จากผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน (O-NET) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่มีแนวโน้มลดลง จะเห็นได้ว่าคุณภาพผู้เรียนและภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การกำกับนิเทศติดตามการสอนของครู และจะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ และส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนเป็นผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการจัดการกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร รวมทั้งพัฒนาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ และมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน โดยต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือการจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสนใจการเรียนการสอนในห้องเรียน ความมีประสิทธิภาพของการทำงานของคุณครู และความสำเร็จของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, 2006)

ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้สำเร็จ ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่จะบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมีประสิทธิผลโดยยึดหลักการแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (Office of the Basic Education Commission, 2006) และสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ที่ระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

จากปัญหาและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อ

เป็นข้อมูลในการวางแผนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุค ประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

- 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Hallinger and Murphy (1985); Glickman (2007); Office of Teacher Development and Basic Education Personnel (2007); Kaisit Paelarin (2008); Chiya Phawabhut (2011); Sukruethai Chansongkrot (2014) และ Bunpa Promana (2015) สรุปรวมได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน (2) การนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู (3) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน (4) การสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน และ (5) การสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู
- 2) คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2018) ใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ผู้เรียนรู้ (2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ (3) พลเมืองเข้มแข็ง

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นวิธีการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องแสดงออกถึงความสามารถในการเป็นผู้นำในการบริหารงานทางวิชาการส่งเสริมพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและยังมีความสามารถในการนำบุคลากรในโรงเรียนให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน (Hallinger & Murphy, 1985; Glickman, 2007)

1. ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดี

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Hallinger and Murphy (1985); Glickman (2007); Office of Teacher Development and Basic Education Personnel (2007); Kaisit Paelarin (2008); Chiya Phawabhut (2011); Sukruethai Chansongkrot (2014) และ Bunpa Promana (2015) สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน คือ การแลกเปลี่ยนข่าวสารวางแผนแนวทางมีกรอบเวลา ในการดำเนินงานที่ชัดเจน หน้าที่ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการทำงานของคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนมากำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2) ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู คือ การให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา สังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง บันทึกการนิเทศและให้คณะครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการสอนโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อเวลาที่ใช้ในการสอน และให้มีความสอดคล้องกับ หลักสูตร เป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ด้านการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน คือ การให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ การดูแลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยมีการปรึกษาครูเป็นรายบุคคลเพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน และนำผลคะแนนทดสอบของนักเรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อดูแลชี้แจงความก้าวหน้าของนักเรียน

4) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน คือ การที่ผู้บริหารมีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครู มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับครูและนักเรียนมีความเป็นกันเอง เอาใจใส่นักเรียนทุกคน เท่ากันและจัดหาครูสอนแทนในกรณีครูประจำชั้น/ประจำรายวิชาไม่ทำการสอน เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารทราบข้อมูลที่แท้จริงในด้านความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

5) ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู คือ การกำหนดเกณฑ์ด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นหรือช่วงชั้น ให้มีความชัดเจน เหมาะสม และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของโรงเรียน โดยมีคณะทำงานด้านวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมพัฒนาครูให้เข้ารับการฝึกอบรม การสัมมนา และศึกษาเอกสารต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน และเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานชาติ (Office of the Education Council 2018)

3. ความหมายคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ให้กับประเทศตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4. องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 (Office of the Education Council, 2018) สรุปได้ดังนี้ 1) ผู้เรียนรู้ คือ พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงผู้เรียนรักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐานทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มีนิสัยและสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัวรู้จักตนเองและผู้อื่นมีเป้าหมายและทักษะการเรียนรู้บริหารจัดการตนเองเป็นมีทักษะชีวิต มีความรู้ความรอบรู้และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการสร้างสุขภาวะการศึกษาต่อหรือการทำงานที่เหมาะสมกับช่วงวัย 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม คือ พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงผู้เรียนรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความรู้ทักษะและสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลการคิดสร้างสรรค์ภาษาอังกฤษ การสื่อสารและความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีทักษะการทำงานร่วมกันทักษะการสื่อสาร มีความรอบรู้ทางข้อมูลสารสนเทศและทางดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์สามารถนำความคิดสู่การสร้างผลงานในลักษณะต่าง ๆ และ 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง คือ พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความสามารถแยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสา รักท้องถิ่น และเชื่อมั่นในความถูกต้องความยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และพลเมืองอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,297 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 209 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,088 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีปีการศึกษา 2563 จำนวน 376 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 62 คน ครูผู้สอน จำนวน 314 คน

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 แยกขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก กลางและใหญ่

ขั้นที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่างในขั้นที่ 1 นำไปแยกตามสถานภาพให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .24 – .70 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26 – .70 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IC)

2) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item Total Correlation) โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Coefficient of Correlation)

3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอน-บาค (Cronbach)

สถิติพื้นฐาน

1) ร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) ค่าที (t-test แบบ Independent Samples)

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) กรณีพบความแตกต่าง จะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Analysis)

3 การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีสาระสำคัญดังนี้

1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน	4.08	.68	มาก
2. ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู	4.07	.64	มาก
3. ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	4.10	.69	มาก
4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน	4.13	.64	มาก
5. ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู	4.09	.68	มาก
รวม	4.09	.59	มาก

2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามสถานภาพ

ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน	4.04	.63	4.09	.69	.57	.57
2. ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู	4.07	.57	4.07	.66	.01	.99
3. ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน	3.97	.68	4.12	.69	1.61	.11
4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน	4.09	.52	4.14	.66	.64	.52
5. ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู	3.96	.62	4.11	.68	1.63	.10
รวม	4.03	.48	4.11	.61	1.17	.24

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู ไม่แตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายและการ นำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.64 169.47 171.11	2.00 373.00 375.00	.82 .45	1.81	.17
2. ด้านการนิเทศหลักสูตรและ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของ ครู	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.16 155.12 155.28	2.00 373.00 375.00	.08 .42	.20	.82
3. ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.50 176.78 177.28	2.00 373.00 375.00	.25 .47	.53	.59
4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับ ครูและนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.17 151.70 151.87	2.00 373.00 375.00	.09 .41	.21	.81
5. ด้านการสร้างมาตรฐานด้าน วิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของ ครู	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.82 170.79 171.60	2.00 373.00 375.00	.41 .46	.89	.41
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.14 183.11 184.25	2.00 373.00 375.00	.57 .49	1.16	.31

4) ผลการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ พบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีอยู่ 2 ด้าน คือด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียนรู้

ตารางที่ 4 คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้เรียนรู้	4.09	.65	มาก
2. ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.12	.65	มาก
3. ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.12	.70	มาก
รวม	4.11	.60	มาก

5) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามสถานภาพ

คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านผู้เรียนรู้	3.91	.60	4.13	.65	2.50**	.01
2. ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.01	.56	4.15	.66	1.66	.10
3. ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.02	.89	4.14	.66	1.20	.23
รวม	3.98	.50	4.14	.62	2.16*	.03

6) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผู้เรียนรู้ ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านผู้เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.70	2.00	.35	.83	.44
	ภายในกลุ่ม	156.32	373.00	.42		
	รวม	157.02	375.00			
2. ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.11	2.00	.56	1.32	.27
	ภายในกลุ่ม	156.91	373.00	.42		
	รวม	158.02	375.00			
3. ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง	ระหว่างกลุ่ม	1.14	2.00	.57	1.16	.31
	ภายในกลุ่ม	183.11	373.00	.49		
	รวม	184.25	375.00			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.46	2.00	.23	.66	.52
	ภายในกลุ่ม	131.35	373.00	.35		
	รวม	131.81	375.00			

7) อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู ด้านการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้ร้อยละ 79 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) อยู่ระหว่าง .66-.85 จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณข้างต้น สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .64 + .39X_5 + .32X_3 + .15X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_{y} = .43Z_5 + .36Z_3 + .16Z_1$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า โดยภาพรวม รายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพและส่งเสริมการแข่งขันทางวิชาการ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวทันสมัย ประกอบกับเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้ารวดเร็วผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่

เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองรอบด้าน อีกทั้งในหน่วยงานรัฐให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาจึงจัดฝึกอบรมให้กับผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นประจำ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาและการใช้หลักสูตร การจูงใจ การสนับสนุนส่งเสริมครูในการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการวัดและประเมินผลของนักเรียนเป็นผู้ประสานงานควบคุมดูแลงานด้านวิชาการพัฒนาการทำงานของครูและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กำกับติดตามนิเทศครู ซึ่งสอดคล้องกับ Manop Srikotapet (2016) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ให้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีการประกันคุณภาพทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องช่วยกันขับเคลื่อนโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาให้ตรงตามตัวชี้วัด จึงทำให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Somruethai Onrum (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนขนาดใดแต่บทบาทต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานด้านวิชาการเป็นสำคัญโดยยึดตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และยึดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Somruethai Onrum (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ พบว่า โดยภาพรวม รายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นงานหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาจึงมีการวางแผนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตนเองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา จึงส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาอยู่ใน

ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Rattanakorn Promwangkhwa (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพในระดับมากทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน มุมมองการบริหารของผู้บริหารนั้นในภาพรวมจะให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารงาน ทั้ง 4 งาน และมีการพัฒนางานอยู่เสมอแสวงหา ความรู้ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งให้ความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกต่อการใช้งาน ส่งเสริมงานวิชาการ เผยแพร่ผลงาน ส่งเสริมทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูผู้สอนนั้นเน้นไปที่งานการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ Supoch Nongmesab (2018) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เมื่อจำแนกตามความคิดเห็นตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนขนาดใด แต่บทบาทต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ Wasin Chuchart (2016) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ขนาดโรงเรียนที่สอน สถานภาพการทำงานและวิทยฐานะ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวน 5 ด้าน พบว่า มี 3 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ได้ร้อยละ 79.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (S.E.) เท่ากับ 0.28 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู, ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน, ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้มาตรฐานและคุณภาพของ

สถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ และการที่นักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Rattanakorn Promwangkhwa (2015) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน

สรุปผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน
2. คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามสถานภาพ พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน
3. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ พบว่าวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้ร้อยละ 79 องค์ประกอบที่ส่งผลมากที่สุดคือ ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู รองลงมาคือ ด้านการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และด้านที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารควรมีการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดให้ครูได้ผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อบกพร่องมาปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรสังเกตการสอนและให้ข้อมูลครูเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อใช้ในการจัดสอนซ่อมเสริมและกิจกรรมเสริมเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน
2. จากผลการศึกษาคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียนรู้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหาร

สถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านต่าง ๆ และยังคงส่งเสริมสนับสนุนในการดูแล
สุขภาพของนักเรียน

3. จากผลการศึกษารถถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนยุค
ประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้ 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างมาตรฐานด้าน
วิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู, ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และด้านการ
กำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน ซึ่งยังไม่ครบทุกด้าน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร
ดำเนินการคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในทุก ๆ ด้านและร่วมมือกับครูผู้สอนเพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับคุณภาพผู้เรียนยุค
ประเทศไทย 4.0 และองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุค
ประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้ให้กับครู
ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมกับครูผู้สอนและผู้เรียน
เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

References

- Chuchart, W. (2016). *The Factors that Affect to Teacher's Ability in Learning Management Supporting Student's The 21st Century Learning Skills In Suphan Buri*. Master of Education (Development Administration). Silpakorn University.
- Chansongkrot, S. (2014). *Leadership of School Administrators in Chanthaburi Secondary Educational service Area office Area 17*. Master of Education (Educational Administration). Burapha University.
- Glickman, C. D. (2007). *Super Vision and instructional leadership: A developmental approach* (7th ed.). Boston: Pearson.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the Instructional Management Behaviour of Principals. *The Elementary School Journal*, 86, 217-247.

- Office of the Education Council, (2018). *National Education Standard 2018*. Bangkok: 21 Century Company Limited.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2009). *Methods for Education of Administration and Change*. Public Sector Development Group. Office of the Public Sector Development Commission.
- Office of the Basic Education Commission, (2006). *Building 21 Country School Leadership for Change*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Onrum, S. (2015). *Academic Leadership of School Administrators at Nangronh Cluster Campas of the Secondary Education service Area Office 32*. Master of Education (Educational Administration). Buriram Rajabhat University.
- Paelarin, K. (2009). *The Development of Indication of Academic Leadership of Primary Educational Executives*. Master of Education (Educational Administration). Khonkaen University.
- Pawabhut, C. (2011). *Academic Leadership in Schools 1st Publishing*. Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Promwangkhwa, R. (2015). *Relationship between Academic affairs Administration and Students' quality in Schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3*. Master of Education (Educational Administration). Buriram Rajabhat University.
- Prommana, B. (2015). *The Academic Leadership of School Administrators Under the Office of Surat Thani Primary Educational Service Area 1*. Master of Education (Educational Administration). Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.
- Srikotapet, M. (2016). *Academic Leadership of Administrators at Smail Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1*. Master of Education (Educational Administration). Buriram Rajabhat University.
- Nongmesab, N. (2018). *Administration of Basic Educational School for Enhancing Thinking Skill of Students in Primary Schools in Phetchaburi Province*. Master of Education (Development Administration). Silpakorn University.